

Wstęp 11

CZĘŚĆ I

WPROWADZENIE DO MAKROEKONOMII

Rozdział 1

Makroekonomia - przedmiot, koncepcje, dylematy 17

1.1. Przedmiot badań ekonomii - zarys 17

1.2. Metodologia badań ekonomicznych 18

1.3. Mikroekonomia i makroekonomia 22

1.4. Stan rozbieżności między ekonomią klasyczną a ekonomią keynesowską 26

1.5. Niektóre dylematy współczesnej makroekonomii 29

1.6. Teoria ekonomii a polityka gospodarcza 35

Rozdział 2

Mierzenie poziomu działalności gospodarczej 37

2.1. Uwagi ogólne 37

2.2. Ruch okrężny w gospodarce rynkowej 38

2.3. Produkt narodowy brutto (PNB) 46

2.4. Produkt krajowy brutto (PKB) 52

2.5. Produkt narodowy netto (PNN) 53

2.6. Metodologia obliczania produktu społecznego w Polsce 54

2.7. Badanie dynamiki dochodu narodowego 58

2.8. Produkt krajowy brutto jako miernik rozwoju gospodarczego 61

CZĘŚĆ II

MAKROEKONOMIA GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

Rozdział 3

Determinanty dochodu narodowego w krótkim okresie 69

3.1. Uwagi ogólne 69

3.2. Składniki popytu globalnego - agregatowego 71

3.3. Model agregatowych wydatków - AE 94

3.4. Równowaga oszczędności i inwestycji 96

3.5. Przesunięcie funkcji wydatków całkowitych AE. Mnożnik 99

3.6. Paradoks oszczędności - zapobiegliwości (paradox of thrift) 103

Rozdział 4

Polityka fiskalna i handel zagraniczny 105

4.1. Rola państwa we współczesnej gospodarce 105

4.2. Pojęcie i funkcje budżetu państwa 108

4.3. Wpływ wydatków publicznych na równowagę dochodu narodowego 110

4.4. Wpływ podatków na poziom równowagi dochodu narodowego 113

- 4.5. Polityka fiskalna a stabilizacja gospodarki zamkniętej 118
- 4.6. Handel zagraniczny a równowaga dochodu narodowego 126

Rozdział 5

Rynek pieniądza 133

- 5.1. Geneza pieniądza 133
- 5.2. Podstawowe funkcje pieniądza 138
- 5.3. Banki i ich funkcje 141
- 5.4. Podaż pieniądza 148
  - 5.4.1. Miary (agregaty) zasobów pieniądza 148
  - 5.4.2. Mechanizm kreacji pieniądza 149
  - 5.4.3. Instrumenty oddziaływania banku centralnego na podaż pieniądza 152
  - 5.4.4. Podaż pieniądza a stopa procentowa 158
- 5.5. Popyt na pieniądź 160
  - 5.5.1. Uwagi wstępne 160
  - 5.5.2. Główne teorie popytu 160
  - 5.5.3. Teoria preferencji płynności pieniądza Johna Maynarda Keynesa 163
  - 5.5.4. Monetarystyczna teoria popytu na pieniądź Milтона Friedmana 170
  - 5.5.5. Neokejnesizm - poglądy Jamesa Tobina 173
- 5.6. Równowaga na rynku pieniądza w krótkim okresie 174
  - 5.6.1. Uwagi wstępne 174
  - 5.6.2. Czynniki wpływające na zmianę stanu równowagi na rynku pieniężnym 179
  - 5.6.3. Zmiana podaży pieniądza - polityka monetarna 181
- 5.7. Równowaga na rynku pieniężnym w długim okresie 185
- 5.8. Kontrowersje wokół skuteczności polityki pieniężnej 187

Rozdział 6

Współzależności między rynkiem pieniężnym a rynkiem dóbr i usług. Model IS-LM 191

- 6.1. Uwagi ogólne 191
- 6.2. Krzywa IS i równowaga na rynku dóbr i usług 192
- 6.3. Krzywa LM - równowaga na rynku pieniężnym 200
- 6.4. Model IS-LM. Pełny model równowagi w gospodarce zamkniętej 206
- 6.5. Polityka fiskalna: przesunięcie krzywej IS 208
- 6.6. Polityka pieniężna. Przesunięcie krzywej LM 212
- 6.7. Polityka stabilizacji gospodarki realnej 214

Rozdział 7

Rynek pracy i bezrobocie 219

- 7.1. Rynek pracy 219
  - 7.1.1. Uwagi wstępne 219
  - 7.1.2. Popyt na pracę 220
  - 7.1.3. Podaż pracy 222
  - 7.1.4. Równowaga na rynku pracy 226
- 7.2. Bezrobocie 228
  - 7.2.1. Uwagi wstępne 228

- 7.2.2. Pojęcie i pomiar bezrobocia 228
- 7.2.3. Typy bezrobocia 231
- 7.2.4. Bezrobocie dobrowolne i przymusowe 233
- 7.2.5. Współczesne teorie bezrobocia 239
- 7.2.6. Koszty bezrobocia 252
- 7.2.7. Formy przeciwdziałania bezrobociu 254

Rozdział 8

Inflacja 257

- 8.1. Uwagi wstępne 257
- 8.2. Istota i pomiar inflacji 258
- 8.3. Klasyfikacja inflacji 261
- 8.4. Nowoczesne teorie inflacji 266
- 8.5. Koszty inflacji 275
- 8.6. Korzyści z inflacji 281
- 8.7. Krzywa Philipsa - współzależności między inflacją a bezrobociem 283
- 8.8. Polityka antyinflacyjna - narzędzia i efekty 292

Rozdział 9

Model równowagi makroekonomicznej AD-AS 297

- 9.1. Uwagi wstępne 297
- 9.2. Agregatowy (globalny) popyt - krzywa agregatowego popytu AD 298
- 9.3. Agregatowa (globalna) podaż - krzywa agregatowej podaży AS 302
- 9.4. Krzywa zagregowanej podaży w krótkim okresie - SRAS 303
- 9.5. Przesunięcie krótkookresowej krzywej zagregowanej podaży - SRAS 305
- 9.6. Krzywa zagregowanej podaży w długim okresie - LRAS - model klasyczny 307
- 9.7. Krótkookresowa równowaga na rynku dóbr i usług 309
- 9.8. Długookresowa równowaga makroekonomiczna 310

Rozdział 10

Wzrost gospodarczy 315

- 10.1. Pojęcie, pomiar, klasyfikacja 315
- 10.2. Modele wzrostu gospodarczego 318
- 10.3. Neoklasyczne (podażowe) modele wzrostu gospodarczego 326
- 10.4. Modele wzrostu endogenicznego 331

Rozdział 11

Wahania koniunkturalne (cykliczne) w gospodarce rynkowej 337

- 11.1. Uwagi wstępne 337
- 11.2. Typy wahań ekonomicznych 337
- 11.3. Ogólna charakterystyka cyklu koniunkturalnego 338
- 11.4. Współczesne teorie wahań cyklicznych 345

CZĘŚĆ III

WPROWADZENIE DO MAKROEKONOMII GOSPODARKI OTWARTEJ

Rozdział 12

Równowaga makroekonomiczna w gospodarce otwartej (model IS-LM-BP) 361

12.1. Pojęcie gospodarki otwartej 361

12.2. Bilans płatniczy 362

12.3. Krzywa bilansu płatniczego 366

12.4. Model równowagi gospodarki otwartej 368

Rozdział 13

Rynek walutowy. Polityka fiskalna i monetarna w warunkach stałego i płynnego kursu walutowego 371

13.1. Pojęcie i mechanizm rynku walutowego 371

13.2. Popyt i podaż na rynku walutowym 374

13.3. Czynniki wyznaczające poziom kursu walutowego 377

13.4. System kursu stałego 383

13.5. System kursu płynnego 386

13.6. Kontrowersje wokół systemów kursów walutowych 390

13.7. Polityka monetarna w warunkach stałego kursu walutowego 393

13.8. Polityka monetarna w systemie płynnego kursu walutowego 399

13.9. Polityka fiskalna w systemie stałego kursu walutowego 402

13.10. Polityka fiskalna w płynnym kursie walutowym 405

13.11. Opóźnienie dostosowawcze bilansu obrotów bieżących na zmiany kursów walutowych 407

13.12. Model Mundella-Fleminga a gospodarka realna 409

Rozdział 14

Euro - wspólna waluta Europy? 411

14.1. Uwagi ogólne 411

14.2. Teoria optymalnego obszaru walutowego 411

14.3. Istota i funkcje euro. Kryteria konwergencji nominalnej 413

14.3.1. ECU - europejska jednostka walutowa 413

14.3.2. Euro. Istota i funkcje 415

14.4. Europejski System Banków Centralnych i Eurosystem. Europejski Bank Centralny 419

14.5. Polska na drodze do euro 423

14.6. Ocena realizacji przez Polskę kryteriów konwergencji nominalnej i realnej 424

14.6. Syntetyczny bilans korzyści i kosztów przystąpienia Polski do strefy euro 427

Literatura 439

Spis tabel 449

Spis rysunków 451